

A photograph of three people (a man and two women) sitting on a grassy hill, smiling and talking. In the background, there is a modern building with large glass windows and a white tent. The scene is outdoors, likely on a campus.

Strategiija

2022–2026

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

Sisdoallu

01	Višuvdna	4
02	Árvvut	6
03	Sámi allaskuvlla oktasaš mihttu ja áigumušat	8
04	Oahput	10
	4.1 Sámi oahpaheaddjeoahput	
	4.2 Sámegiella ja sámi girjjálašvuoda oahput	
	4.3 Duodji, dáidda, musihkka ja luohteoahput	
	4.4 Servodatdieda-, boazoealáhus-, eamiálbmotriekte- ja journalistihkkaoahput	
05	Sámi lohkanguovddáš	14
06	Dutkan, ovdánahttin ja gaskkusteapmi	16
07	Servodatovddasvástádus ja gulahallan	18
08	Eamiálbmotovttasbargu	20

01

Višuvdna

Sámi universitehta boahtteáiggi Sápmái
- mii ollašuhtta sámi servodagaid máhttodárbbuid

Árvvut

02

Fátmmasteaddji

Miehtasámi perspektiivvas fátmmasta ja olaha Sámi allaskuvla olles Sámi, buot sámegielaid ja sámi servodagaid. Sámi allaskuvllas galget buohkat dovdat oadjebasvuoda.

Ovdavázzi

Sámi allaskuvla dovdá oahpes bálgáid ja seammás ráhkada odđa bálgáid amas duovdagiidda. Sámi allaskuvla lea duostilis ođasmahtti ja ovdavázzi Sámis ja eamiálbmotmáilmmis.

Nannejeaddji

Sámi allaskuvla nanne sámi gielaid, árvvuid ja máhttovuoduid, ja nu maiddái sámi servodagaid.

Sámi allaskuvlla oktasaš mihttu ja áigumušat

03

Sámi allaskuvla lea njunuš sámegielat alitoahppo- ja dutkanásahus mii buvttada alladási gelbbolašvuoda mainna ovddida sámi iešmearrideami, guoddevaš ealáhusaid ja servodagaid.

Sámi allaskuvla áigu:

- leat bevtolaš, áigeguovdilis ja geasuheadđji ásašus mii fállá fáttmasteaddji ja dásseárvosaš birra studeanttaide ja bargiide
- nannet studeanttaid ja bargiid rekrutterema
- joatkit nannet ja ovdánahttit organisašuvnna struktuvrra vai nagodit beaktilit olahit áigumušaideamet
- čadahit doaimmaid beaktileamos vuogi mielde ekonomalaš ja fágalaš rámmaeavttuid vuodul
- bargat nannen dihte ásašusa rámmaeavttuid
- guorahallat ja ásašit geográfalaš struktuvrra mii nanne Sámi allaskuvlla sajádaga iešguđet sámi giellaguovlluin ja gokčá sámi servodagaid guovddáš dárbbuid
- nannet ja ovdánahttit sámegielaid ja árbevirolaš máhtu fága- ja rájiiidrasttildeaddji oahpuid, dutkamiid ja doaimmaid bokte
- searvat duohtandahkat ON guoddevašvuoda mihttomeriid, ON eamiálbmotgielaid logijagi mihtuid ja ON eamiálbmotjulggaštusa
- ovddidit ovttasbargguid eará ásašusaiguin ja gulahallat rahpasit sámi ja eará eamiálbmotservodagaiguin
- ovttas eará allaskuvllaiguin, olahit rievdadusaid universitehtaid akkrediterengäibádusaide
- olahit diedalaš allaskuvlla stáhtusa

Oahput

04

Sámi allaskuvlla oahppofálaldagat galget oasisteaset vástidit sámi servodagaid guovddáš máhttodárbbuide ja nannet guoddevaš sámi servodagaid ja birra. Sámi árbevirolaš máhttu, kultuvra ja sámegielat leat guovddázis min oahpuin.

Sámi allaskuvla áigu:

- nannet ja ovddidit fágabirrasa vai sáhttit ovdánahttit dálá ja boahttevaš oahpuid
- váldit atnui ođđa oahpahusmálliid mat nannejit studeanttaid searvama ja oahppokvalitehta
- oaččuhit studeanttaid čadahit oahpuid normerejuvvon áiggis
- ásahit studeantaviesu ja nannet studeantabirrasa ovtta Sis-Finnmárkku studeantaovttastusain
- nannet studeantarekrutterema buot oahppofálaldagaide
- joatkit sámáidduhtit oahppofálaldagaid ja lasihit iešguđet sámegielaid oinnolašvuoda
- fállat oahpahusa mángga sámegilli
- nannet sámi servodaga gielladiidolašvuoda ja mánggasámegielatvuoda
- kártet gelbbolašvuodadárbbuid sámi ja eará eamiálbmotservodagain ja dan vuodul árvoštallat ođđa oahppofálaldagaid ásahit servodagaid dárbbuid mielde
- nannet riikkaidgaskasaš ja áigeguovdilis oahppofálaldagaid ovttrasáidid eará eamiálbmotásahusaiguin
- doalahit oktavuoda ovddeš studeanttaiguin ja hukset fierpmádaga sin vást

4.1 Sámi oahpaheadjeoahput

Sámi oahpaheadjeoahput galget leat guovddázis sihkkarastit ahte sámi mánáin ja nuorain leat doarvái sámegielat oahpaheadjit ja alla oahpahuskvalitehta.

Sámi allaskuvla áigu:

- leat ovdaváži sámi pedagogihkas ja didaktikas
- nannet duoji, juoigama, musihka, ja árbevirolaš máhtu oahpaheadjeoahpuin
- nannet digítála gelbbolašvuoda sámi oahpahussuorggis
- fállat oahpponeavvopedagogihka oahpu
- nannet lassi- ja joatkkaoahpuid ja gealboloktendoaimmaid mánáidgárde- ja skuvlaoahpaheddjiid váras
- nannet ja ovdánahttit ovttasbarggu eará oahpaheadjeoahpuiguin
- cegget mánáidgárdeoahpaheadjemastera ja PhD oahpu sámi oahpaheadjeoahpuid fágasuorggis

4.2 Sámegiella ja sámi girjjálašvuoda oahput

Sámegiella ja sámi girjjálašvuoda oahput galget leat sámi giela ja identitehta guovddáš oahput ja dehálaš gaskaoapmi man bokte giellamáhttu, kultuvra ja árvvut sirdojit boahhte buolvvaide.

Sámi allaskuvla áigu:

- nannet sámi servodaga gielladiidolašvuoda ja mánggasámegielatvuoda
- nannet eallinagi oahppama masa gullá máhttu sámi rikkis njálmmálaš árbbis ja čállon girjjálašvuodas
- viiddidit sámegielaid álgokursafálaldagaid ja nannet giellaguovddážiiguin ovttasbarggu
- vuoruhit barggu addit vejolašvuoda earágielagiidda oahppat sámegiella
- cegget sámi dulkaoahpu

4.3 Duodji, dáidda, musihkka ja luotteoahput

Duodje- ja estehtalaš oahput galget leat guovddáš fágat sealluhit ja nannet árbevirolaš máhtu ja immateriála kulturárbbi.

Sámi allaskuvla áigu:

- ođasmahttit duodjeoahpuid, nu ahte dat fátmmastivčče hábmema ja eará kreatiivalaš fágasurggiid ja dáiddafágaid
- árvvoštallat duoji ja dáidaga doavttergrádaoahpu ásaheami
- duodjeoahpuid bokte čálmmustahttit
- guoddevašvuoda ja veahkin dustet rievdadusaid mat leat sámi servodagain
- ášahit bistevas sámi musihkka- ja luotteoahppofálaldaga ja nannet sámi musihkkasuorggi ovttasráđiid relevánta ášahusaiguin

4.4 Servodatdieda-, boazoealáhus-, eamiálbmotriekte- ja journalistihkkaoahput

Sámi allaskuvllas galgá leat fágabiras mii fállá sihke boazoealáhusa, journalistihka, eamiálbmotrievtti ja servodatdiedalaš oahpuid, árbediehtooahpu, oskku ja eallinádejumi oahpu ja ovttasbarggu bokte sámi buohccidivššároahpu.

Sámi allaskuvla áigu:

- ášahit ođđa servodatdiehtaga bacheloroahpu
- árvvoštallat cegget boazoealáhusa masteroahpu
- ođasmahttit ja ovdánahttit journalistihkkaoahpuid
- nannet ovttasbarggu UiT:in Sámi buohccidivššároahpus
- nannet eamiálbmotriektesuorggi ja ovttasbargguid dán suorggis

Sámi lohkanguovddáš galgá oahpahusvuogádahkii veahkkin ovdánahttit dásseárvosa ja heivehuvvon njálmmálaš ja čálalaš oahpahusa sihke sámegielas ja sámegillii, vuosttažettiin davvisámegillii, julevsámegillii ja lullisámegillii. Sámi lohkanguovddáš galgá lasihit beroštumi ja máhtu bargat sámegielovdánahttimiin mánáidgárddiin ja vuoddoahpuin. Oahpponeavvoportála Ovttas | Aktan | Aktesne galgá čohkket dieđuid ja čalmmustahttit sámi oahpponeavvuid ja movttiidahttit daid beaktillis geavaheami.

Sámi allaskuvla áigu:

- ovttasráđiid sámi oahpaheddjiiguin, skuvllaiguin, mánáidgárddiiguin ja mánáidgárde- ja skuvlaeaiggádiiguin, ja oahpaheadjeoahpuiguin buoridit sámi mánáid ja ohppiid oahpahusa kvalitehta
- nannet ja ovddidit fágabirrassa vai sáhtttá ovdánahttit doaimmaid servodaga dárbbuid mielde
- vuoruhit dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid mat nannejit dieđu ja máhtu sámegielaid njálmmálaš giela, lohkama ja čállima birra ja sámi oahpahussii guoskevaš áššiin
- bargat nannet oahpponeavvoráhkadeami ja -gaskusteami rájiid rastá, ja ásaht
- ovttasbargguid eará sámi ásahusaiguin ja fágabirrasiiguin man bokte čohkket ja čalmmustahttit sámi oahpponeavvuid iešguđet guovlluin Sámis
- ođasmahttit ja ovdánahttit Ovttas | Aktan | Aktesne portála vai šaddá áigeguovdilis gaskkusteadđji ja lunddolaš välljeupmi go galgá sámegielat oahpponeavvuid ohcat, viežžat, juogadit ja ráhkadit
- ovdánahttit kárten- ja árvvoštallanreaidduid ja -vugiid mat leat veahkkin mánáidgárddiid ja skuvllaid oahpahusa ovdánahttimii

Dutkan, ovdánahttin ja gaskkusteapmi

06

Sámi allaskuvlla dutkan- ja ovdánahttin doaimmat galget leat vuoddun min oahpuide ja ávkin sámiide, ásausaide, ealáhusaide ja báikegottiide.

Sámi allaskuvla áigu:

- čalmmustahttit iežas rolla njunuš eamiálbmotdutkanásahussan ja nannet ja doarjut fágabirrassa vai sáhttit dutkan- ja ovdánahttin doaimmaid ovddidit
- nannet dutkiid skuvlejumi ja hukset ollislaš bálgá dutkiid ovdáneapmái
- nannet sámegeielaid dieđalaš giellan ja sámegeielat dieđalaš publisierema
- nannet duoji ja dáidaga dutkan- ja ovdánahttin bargguid
- aktiivvalaččat doarjut studeanttaid searvama dutkamii
- vuoruhit dutkangaskkusteami iešgudet vugiiguin ja reaidduiguin
- duohtandahkat nationála dutkanetihkalaš njuolggadusaid ja veahkin ovdánahttin eamiálbmotdutkan dutkanetihkalaš prinsihpaid
- bidjat eamiálbmogiid ovdagihtii diehtovuđot dohkkeheami (FPIC) eaktun buot dutkamiidda
- hábmet ja čadahišgoahit dutkanstrategiija mas čielggadit allaskuvlla dutkanstrategalaš vuoruhemiid ja čielggadit iežamet dutkanprofila
- guorahallat hukset fágabirrassa mii sáhttá buktit váikkusguorahallamiid áššiin mat gusket sámiide

Servodatovddasvástádus ja gulahallan

07

Sámi allaskuvlla fágabirrasiid máhttu galgá veahkkin doarjut sápmelaččaid birgejumi, sihke ekonomalaččat, sosiálalaččat ja kultuvrralaččat ja maidđái guoddevaš boahpteáiggi Sámis.

Sámi allaskuvlla galgá leat njunnošis sihkkarastimin geabbilis máhttosirdima ođđa buolvvaide ja huksemin máhttovuođu maid sámi servodagat dárbbášit servodatnuppástuhttimiid ja rievdamiid oktavuodas.

Sámi allaskuvla áigu:

- vuđolaččat dokumenteret, dutkat ja gaskkustit makkár oanehisáigge ja bistevasš väikkuhusaid dálkkádatrivevdamat buktet eamiálbmogiidda ja erenoamážit sámiide
- leat sámi servodagaid fágalaš doarjjan sámi duohtavuoda- ja seanadanproseassaid oktavuodas
- searvat sámi vaši ja kultuvrralaš appropriášuvnna eastadanbargguide
- nannet profešuvdnabargiid gelbbolašvuoda
- sámiid ja sámi perspektiivaid birra, erenoamážit oahpaheadjeoahpuin ja eará profešuvdnoahpuin, nannen dihte sámiid dásseárvosaš sajádaga servodagas
- ásaht gealboguovddáža ja čielggadit bistevasš ruhtadeami dasa ovttasráđiid davviriikkaid eisevállddiiguin ja sámedikkiiguin
- searvat aktiivvalaččat servodatdigaštallamiidda vai Sámi allaskuvla sajáiduvvá sámi vátto máhttoášahussan sámi álbmoga buorrin

Eamiálbmotovttasbargu

08

Sámi allaskuvllas lea erenoamáš sajádat eamiálbmogiid gaskkas. Sámi allaskuvla lea dohkkehuvvon eamiálbmotásahussan WINHEC¹ vuogádagas. Dat duodašta ahte sámegielat, sámi árbevirolaš máhttu ja sápmelaččaid vuoigatvuodat eamiálbmogiin leat vuoddun min doaimmaide. Eamiálbmotovttasbargu galgá doarjut akademalaš ja servvodatlaš dekoloniserema ja seanadeami.

Sámi allaskuvla áigu:

- ovttasbargat eará eamiálbmotásahusaiguin ovddidan dihte eamiálbmogiid iežaset oahpahusvugiid ja vuogádagaid
- nannet eamiálbmotásahusaid ovttasbargguid sihke dutkamis, studeantalonohallamis ja fágalaš máhtolašvuoda lonohallamis
- joatkit searvat WINHEC, WINU² ja UArctic³ ovttasbargguide ja fágalaš fierpmádagaide ja dakko bokte nannet min gulahallama eará eamiálbmotásahusaiguin
- hábmet ja fállat vel eanet oahppofálaldagaid mat leat erenoamážit heivehuvvon eamiálbmogiidda
- doarjut ja ovddidit eamiálbmot organisašuvdnaovdánahttima ja jodihanmálliid

1. World Indigenous Nations Higher Education

2. World Indigenous Nations University

3. University of the Arctic

postmottak@samas.no
+47 78448400
Hánnoluohkká 45, 9520
Guovdageaidnu
www.samas.no

Design: Árvu AS
Trykkeri: Fagtrykk.no

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences